

Sedaj je »Reichspost« zapiskala nekoliko drugače. Dne 28. maja je prinesla nekov uvodnik, kjer kadi Bolgarom na vse pretege, kakor da so Bolgar od zadnjih dogodkov postali drugačni kakor so bili. Seveda je tu druga točka, ki je stopila nekoliko v ospredje. Kakor je znano je prišlo tuptatam med bolgarskim in srbskim narodom do malih sporov radi razdelitve pridobljenega ozemlja. Posebno težka je razdelitev v Makedoniji, kjer se govori slovanski jezik, ki je močno podoben srbskemu in bolgarskemu; od vsakega ima nekaj in že svoj čas je bil nastal jezikovni prepir, ali so

grad, a je bil tam aretiran po nekem srbskem detektivu in bil potem priveden v goriške preiskovalne zapore. — Državno pravdnštvo je namreč ustavilo proti njemu kazensko postopanje zaradi goljufije in poneverbe. Pred sodnijo se bo zagovarjal le zaradi krive.

Suša je začela pritiskati na Goriškem. Polje potrebuje dežja, posebno pa še krompirjevi nasadi. Ako ne bo v nekaj dneh dežja, bodo kmetovalci v goriški okolici oškodovani za velike svote. — Vročina pritiska kakor v sredi julija. In vendar smo šele koncem maja.

Cena letošnjemu italijanskemu krompirju je nižja kakor lansko leto. Zato se je bati, da tudi naš krompir ne doseže one cene, katero je imel lansko leto.

Državna podpora občini Šebrelje. C. kr. ministerstvo je podelilo občini Šebrelje 1000 K podpore za popravilo občinskih cest in to z ozirom na slabo letino v l. 1912.

Na obrtno-nadaljevalni šoli v Mirnu bode v nedeljo, dne 1. junija t. l. ob 3. in pol uri popoldne sklep šolskega leta 1912—13, združen z razstavo letnih izdelkov obrtnih učencev. Vsi prijatelji obrtnega naraščaja se uljudno vabijo, da si ogledajo to razstavo. — Vodstvo.

Samomor. V torek zvečer okoli 7. ure se je ustrelil na svojem stanovanju v ulici Vetturiništ. 13. 19-letni krojaški vajenec Pavel Budna iz Novegamesta na Kranjskem. Vzrok samomoru je baje nesrečna ljubezen.

Samomori. Samomor v našem mestu je postal nekaj vsakdanjega. Skoraj vsaki teden poročamo v naših listih o samomoru in o poskušenem samomoru te ali one osebe. Kmalu bomo v razmerju nadkrilili Trst. Pred leti v Gorici ni bilo tako. Minulo je skoraj pol leta, ko ni bilo slišati o kakem samomoru ali poskušanem samomoru. — Samomor je sad nevere, je sad nepoznanja Boga.

To je ž emalo preveč! Znano je iz listov, da je pobegnilo z Goriškega že mnogo vojakov preko meje v Italijo. — Vzroki tem dezertacijam so vsi enaki: fantje tožijo, da ne morejo prenašati trde vojaške službe, ali pa da se boje kazni. Te dni sta pobegnili iz Gorice v Italijo spet dva vojaka, oba Petra, in sicer Peter Kubinsky in Peter Dulosz. Ako bo šlo tako naprej, ne bode dobiti skoraj stotnije vojakov na Goriškem, od katere bi v enem letu ne pobegnil kak vojak.

Tečaj za mizarje v Solkanu, ki ga prireja vsako leto ekspozitura državne obrtne šole v Trstu in zavod za pospeševanje obrti v Gorici pod vodstvom strokovnega učitelja g. Josipa Mercina, se je zaključil v nedeljo dne 25. maja z razdelitvijo spričeval in otvoritvijo razstave, po obiskovalcih izdelanih risb. — V ta tečaj, ki se je otvoril 27. okt. l. l., se je vpisalo 27 mizarjskih pomočnikov, katero število pa se je radi nad dvomesečne odsotnosti učitelja, ki je bil radi zunanje političnega položaja poklican pod orožje in upliva te krize, znatno znižalo. — Upati je, da se ta kriza prihodnje leto ne povrne, ter da se oni, ki so prvo polovico tako vstrajno obiskovali, povrnejo v tečaj in ga z osveženim duhom nadaljujejo.

Iz razstavljenih izdelkov se je videlo, da se z vstrajnostjo in rednim obiskovanjem doseže lep uspeh.

Furlanska železnica je prevozila v mesecu februarju t. l. 15.700 oseb in 10.000 tonelat blaga. Vseh dohodkov je imela 43.900 K.

Vipavska železnica je prevozila v mesecu februarju t. l. 5200 oseb in 3100 tonelat blaga. Vseh dohodkov je imela 13.800 K.

Goriški tramvaj je prevozil v mesecu februarju 83.834 oseb. Dohodkov je imel 9478 K.

Dornberško kat. izobr. društvo priredi v nedeljo, dne 8. junija t. l. veselico. Veselica se vrši v posojilničnem salonu ob vsakem vremenu. Vspored prireditev.

Veteranska slavnost v Sovodnjah se bo vršila dne 6. julija. Ta dan bo obhajala podružnica veteranskega društva v Sovodnjah 15-letnico obstanka. — Obenem se bo praznovala 100-letnica bitke s Francozi ob levem Sočinem bregu, zlasti pa na rubijskem mostu. Obenem bo ta dan slavila podružnica tudi 65. leto vladanja našega presvitlega vladarja.

Sadja na Kanalskem ne bo letos nič. Tako nam ponovno poročajo s Kanalskega. Letos na treba spet priskočiti na pomoč nesrečnim prebivalcem tega okraja, ki so leto za letom tepeni z vremenskimi nezgodami. Treba bo skrbeti, da dobi ljudstvo zaslužek pri kakih javnih delih, sicer se je bati velikega izseljevanja v Ameriko in v druge kraje.

Besnega psa ima grof Kristalnig v Gorici v Rožni dolini. Ogrizel je že več oseb. Te dni je hudo ogrizel tehnika Jutza, ki je šel mimo po cesti.

Konj je brcnil v nogo 11-letnega Lucijana M a r e g o z Majnice tako hudo, da mu jo je prebil. Deček se zdravi v bolnišnici usmiljenih bratov v Gorici.

Žrtev alkohola. V Hudajužni je umrl minulo sredo in sicer naglo na senozeti 38-letni Lovrenc O r t a r. Pil je v zadnjem času preveč, zato pa ga je alkohol premagal in postal je kmalu njegova žrtev.

Ponesrečeni avtomobilski vodnik. Minuli ponedeljek je drvil z vso naglico po ulici Soški most vojaški avtomobil, katerega je vodil vojak. Nasproti je prišel voz z dvovpreženima voloma. Avtomobil je naglo krenil na stran. Pri tem je vodnik padel iz avtomobila in se še precej hudo pobil.

Zaradi javnega nasilstva je bil aretiran te dni kmetovalec Josip P a l j k iz Šempasa.

Popravek. V zadnji št. »Gorice« je stalo v članku »Sklep obrtno-nadaljevalne šole v Gorici«, da je med odlikovanimi učenci tudi Franc Marušič iz Lokvice. Stati bi moralo pa L e o p o l d Marušič iz Lokvice.

Deček s patronami. — Patrone je našel in se z njimi igral Alojzij Verdikon iz Solkana, tretješolec na državni slovenski gimnaziji v Gorici. Ena patrona se mu je razstrelila v roki in mu jo je močno poškodovala. Zdravi se v bolnišnici usmiljenih bratov. Skrivajte kred mladino razstreljive predmete!

Nalezljive bolezni na Primorskem. Uradno so naznanjene sledeče nalezljive bolezni v naši deželi: Kuga na parkljih v Dekanih in v Trstu. Črnica v Naklem in Jelšanah. Smrkavost v Jelšanah. Svinjska kuga v voloskem okraju. Rožapila (pšeno) v Klancu, v Versi, v Sv. Križu Vipavskem in skoro v celi Istri. Kurja kolera je v Furlaniji ponehala, a se je pojavila v Istri. Na Kranjskem je v postonjskem okraju svinjska kuga in rožapila.

Za Narodni muzej so darovali: 1. J. Balič, učitelj z Vrha sv. Mihaela, 31. dar: tri stare srebrne denarje, Metelko, Lehrgebäude der Slovenischen Sprache, Brevi cenni storici sopra l' istituto dei sordo-muti in Gorizia, Gonan, Storia Istriana, Levstik, Rokopis Kraljedvorski, Dr. Rojic, O vprašanju glede zgradbe deželne norišnice in bolnišnice, Šematizem kapucinskega reda, Hostnik, Slovar in slovnica ruskega jezika in S. Gregorčič, V obrambo, 2. Rud. Drufovka, trgovec v Gorici, knjižico: Gorizia non fu mai slovena, 3. Jos. Prijatelj, c. kr. vadniški učitelj v Gorici, knjige: Prva učna razstava v Gorici l. 1875, Prva mostra didattica a Gorizia in Poročilo o stanju ljudskega šolstva, 7. Janez Vončina iz Jagršč 2 srebrna novca, 5. Kar. Jakopec, učiteljski IV. l. v Gorici, starinski prstan, 6. I. Gregorič, oficijal južne železnice, 1 srebrn novce, 7. Fr. Peršič, pismonoša v Šempasu, 1 bakren novce, 8. Peter Leban, pismonoša v Kalu, 1 redek srebrn novce, 9. Gvildo Jug, učenec 5. razreda na Šolskem

va 1 rimljanski denar, 11. učenci ljudske šole v Dol. Branici, 9 bakrenih novcev, 12. Anton Vovk iz Črnič 2 bakrena novca.

4 mesece ječe je dobil znani nepridiprav Dominik Beltram, stanujoč v Raštelu, zaradi nenravnih dejanj. Znan je kot dober pijanec, ki se mu delati ni ljubilo. Po prestani kazni ga pošljejo v Italijo, odkoder je prišel. Njegova zakonska polovica ni nič boljša od njega. Pije ga rada, škandale dela in je tudi ona zrela za Nefatov hotel v ulici Dogana.

Kaznovano žuganje. Ivan Vuga z Morskega pri Kanalu je žugal družini Matije Podbrščka, da jo zakolje. Te dni se je izgovarjal, da je bil pijan, ko je to rekel. A sodni dvor ga je kljub temu obsodil na 4 mesece trde ječe z dvema postoma.

Zaradi težke telesne poškodbe, katero je izvršil Jožef Črnigoj iz Dobrave nad Josipom Vrčonom, je bil te dni obsojen od goriškega okrožnega kot kazenskega sodišča na 6 tednov stroge ječe z enim postom.

Nameravani atentat na slovensko šolsko poslopje v Trstu. Minuli četrtek ob 8. uri zvečer sta se pojavila v veži slovenskega šolskega poslopja na Acquedotu v Trstu dva okoli 20 let stara človeka, ki sta po italijansko vprašala neko deklico po neki osebi. Deklica jima je tudi po italijansko odgovorila, da dotične osebe ni v šoli. Nato je deklica odprla plinov števce, ki se nahajata tik vrat in odšla. Kmalu na to so opazili v veži plamen. Kaj se je zgodilo! Po tleh blizu plinovega števca je bila polita večja množina katrama, katerega sta polila omenjena dva Italijana, ga zažgala in zbežala. Sreča je hotela, da so ogenj kmalu opazili in ga tudi pogasili. Največja sreča pa je bila šele ta, da se ni unel tik stoječi plinov tok, ako bi se to zgodilo, nastal bi bil velik požar, ki bi končal šolsko poslopje. Da sta zažgala ona dva mlada človeka je skoraj neizpodbitno dokazano, ker so našli zraven še razbito steklenico s katramom.

Avstrijski polkovnik ogleduh. Pred par dnevi, t. j. v noči od 24. do 25. maja se je na Dunaju ustrelil bivši polkovnik v generalnem štabu Redl. Mož je bil neporočen in star okoli 50 let. Kakor poročajo dunajski listi so prišli na dan veliki škandali, ki so v zvezi s tem možkom. Ker je bil v svoji stroki jako zmožen je bil svoj čas že poslan na Rusko, da se je tam naučil ruskega jezika. V Kavkazu se je prvič seznanil z ruskimi oficirji. Kmalu nato je prišel Redl radi svojih homoseksualnih napak v velike denarne zadrege in tako je stopil potem v zvezo z ruskimi ogleduhi, kjer je deloval kot tak okoli 15 let. Kot polkovnik generalnega štaba in šef 8. kora je imel pristop povsod in k vsem važnim vojaškim stvarim, kar je on seveda temeljito izkoristil in prodal potem ruskim vojaškim krogom za drag denar najvažnejše dokumente. Najzanimivejše je pa to, da je bil pokojni Redl veččak za ovaštvo pri vojaški sodniji, kjer je neštetokrat nastopal v raznih procesih. Se da je pa tudi njega doletela usoda. Njegove spletke so prišle na dan in zagovarjati bi se bil moral pred vojaško sodnijo. Baje je bil v zvezi tudi z ogleduhi Jamdrič in Bradura. Pridobil si je na ta način ogromno premožnje: zapustil je baje čez dva milijona kron. Samo v letu 1912 je dobil za par važnih listin 40.000 rubljev od ruskih agentov. Ker se je pred kratkim vtopil iz neznanega vzroka tudi Redl-ev sluga, je korni komando v Pragi odredil najstrožje preiskave.

Nedostavljen denar. V seznamu tržaškega poštnega ravnateljstva o nedostavljivih pošiljatkah se nahajate dve nakaznici, ki niste našli naslovljenca. Prva s števil. 143 je bila oddana na Prosoku dne 15. marca 1913 za Ivana Milica v Repinah z zneskom 7 K 17 vin.

30. marca 1913 za Mateja Breščaka v Bretu (Log pri Boveu?) z zneskom 30 K. Odpošiljatelja sta neznana.

Drobne vesti. Na Angleškem imajo silno vročino. V Londonu že od l. 1860 ni bilo take vročine. Mnogo oseb je zadela solnčarica. — Tudi na Francoskem imajo veliko vročino. — Skupni samomor ste izvršili dve dekleti na Dunaju. Našli so ju obe v eni sobi mrtvi. — Vojaštvo na Francoskem se upira. Kjer ni Boga, ni pokorščine. — Evharistični kongres se je vršil na Španskem te dni. Slovesnosti so bile velike. — Sv. Očetu je podaril laški milijonar Forenso v Benetkah rožni venec iz čistega zlata. — Italijanska kraljica Jelena je te dni kot bolniška strežnica prisostvovala v neki italijanski bolnišnici več operacijam. — Mnogi pariški meščani kličejo spet v Pariz redovnice. Nabrali so že nad 80.000 podpisov za to. Spoznanje se vrača! — Prostožidarstvo se v laški armadi širi vedno bolj. Nevarnost prostožidarstva za vojsko so spoznali najvišji vojaški krogi. — 6 častnikov naše armade se je podalo te dni v Odrin, da proučijo, kako je ta močna trdnjava padla Bolgarom v roke. — V Steinfeldu na Nižjeavstrijskem se je zažgala smodnišnica. Eksplozija je bila grozna. Zažgalo se je 5000 kg. brezdimnega smodnika. — Neka Florentinka je potisnila 3-mesečnega otroka na prsi. Na prsiah pa je imela šivanko, ki je otroku prebodla srce. Otrok je umrl. Matere, pazite! — 40 milijonov kron so osleparili pri zgradbi ruske amurske železnice. — Granata je eksplodirala pri pionirskih vajah v Budimpešti. Eden vojak je bil mrt, 6 težko ranjenih. — Neki francoski minister je v zbornici oklofutal nekega socialdemokratskega poslanca, ker mu je le-ta očital denarne umazanosti. — Rimski župan, znani framason Nathan, bo še nadalje župan. Podal je sicer ostavko, a jo je spet umaknil. — Najstarejši duhovnik v Nemčiji šteje 95 let. — 51 let nepretrgoma je ležala bolna na postelji v Vitergu blizu Rima na Laškem Marija Fry. Te dni je umrla.

Drobfinice.

Zeppelin pride na Dunaj kakor poročajo listi, četudi stvar ni prav verjetna, ker je bil Zeppelin s svojimi baloni v različne kraje že namenjen, a prišel ni vedno tako točno. Na Dunaj pride z balonom »Sachsen« in sicer največ zato, da izpolni obljubo, ki jo je storil že pred leti našemu cesarju. Bržkone bodo vojaški krogi to priliko porabili in zahtevali tudi za našo armado takov zračni balon.

Centralni komite za pobijanje jetike je imel te dni na Dunaju svoj občni zbor. Iz vsega cesarstva so prišli zastopniki, kajti ta komite je razširil svoj delavni krog po vseh avstrijskih deželah. Posebno važne so nekatere nove metode zdravljenja, kakor se je o njih razpravljalo na teh sestankih. V prvi vrsti pride solnčno zdravljenje, za katero so ugodni dalmatinski in črnogorski kraji. Toplota in čist zrak. Radovedni smo, ali se je goriško mesto v tem oziru kaj pobrigalo, kajti z ozirom na veliko škodljivost prahu za dihalne organe bi to bilo jako na mestu.

Neverjetno pokvarjen mora biti oni enajstletni deček Edmund Binder na Dunaju, ki je že trikrat poskusil umoriti svojo lastno mater. Trikrat ji je namreč pomešal med jed škodljivih snovi, upajoč, da jo zastrupi. Potem je hotel pobrati denar, kakor je rekel pred sodnikom, in zbežati kam na Štajersko. Kazni se ni bal, pravi, ker je računil, da bi bil pomiloščen. Tega pokvarjenca imajo sedaj v preiskavi psihijatri, potem ga izročijo v kako poboljševalnico.

Gospodarsko.

Cene medij so se zvišale. Cene medij (Moscine) in na cene tobaka so se

mislečega človeka je precej jasno, da Bolgari niso zadnji hip padli na glavo, da bi šli sedaj začenjat nov prepir. Bolgarski in tudi srbski politiki so v zadnji vojski pokazali toliko zmožnosti, da ni na noben način verjetno, da bi sedaj začeli kake brezpomembne, krvave prepire. Čemu? Ali morda »Reichsposti« na ljubo in nemškim časnikarjem, ki sedaj hvalijo Bolgare in jim kadijo, zato da bi s tem škodovali Srbom. Če volka krstiš in ga spustiš v šumo, je vendar še vedno volk, pravi hrvaški pregovor. Tudi nemška politika se ni spremenila, ampak je še vedno ista. Ker niso vtegnili ti gospodje Srbom drugače dovoli oščipniti, so začeli sedaj tako. Na kake hude praske med Srbi in Bolgari računijo nekateri še vedno in zato tisto kajenje Bolgarom, kar naj bi dalo nekako razumeti, da bi bili Srbi v slučaju vojske z Bolgari med dvema ognjema. — Toda ne mi, ne Bolgari ne dajo na tako »naklonjenost« nič, kajti ta naklonjenost proti Bolgarom je le zavito dvoje sovraštvo proti Srbom in proti Slovanom sploh. Bolgari gotovo ne bodo šli na ta lim in »Reichsposta« je bržkone vzela svoje navdušenje zastoj s police.

Iz vsega se vidi pa vendar, da bi nemška gospoda rada vsaj na videz pomašila tiste politične razpoke, ki so nastale v zadnjem času proti vshodu, četudi bo šlo težko. Na ta način, kakor so začeli pri »Reichsposti« pa prav absolutno ne. Mislimo, da imajo ti »krščanski« politiki na Dunaju blamaž že od prej dovolj in jim ni treba iskati še novih. Po njih željah se ni zgodilo nič in se tudi v bodoče ne bo. Njih »priateljstva« pa se bomo Slovani znali prav previdno in krepko varovati.

Zakon zadevajoč občinske posredovalne urade.

Piše deželni odbornik dr. H. Stepančič. (Konec.)

Pregovor pravi: dobra reč se priporoča sama! Ni toraj potrebno, da bi v govoru stoječi zakon še posebej priporočal.

Kakor v vsakem boju, vlada tudi v pravadah strast in sovraštvo. Pozabljaja se, da je protistranka bližnji v verskem pomenu besede in se dela samo na to, kako bi se ga podjarmilo in mu pri tem nakopalo čim več stroškov.

Kakor se bojujemo proti preklinjanju, proti pijančevanju, proti zapravljanju in drugim človeškim strastem, iz istega razloga se moramo bojevati tudi proti nepotrebnemu pravadanju, s katerim so tesno spojena navedena zla.

Radi tega se mora pa z veseljem pozdravljati novi zakon, ki stremi za tem, da bi z omejenjem brezpotrebne dragega pravadanja omejil vir mnogovrstnih zla, ki škodujejo posebno našemu kmečkemu ljudstvu v socialnem, narodno gospodarskem in v moralnem oziru.

S tega vidika naj se presoja tudi predležeča razprava.

Sedaj je naloga občin, da opravijo z natančnim izpolnjevanjem zakonovih določb od zakonodajalca v nje stavljeno zaupanje.

Rad priznavam, da bode začetek nekoliko težaven. Toda s požrtvovalnostjo in trdno voljo se premaga vsaka težkoča!

Občani morajo skrbeti še bolj nego do sedaj, da pridejo trezno misleči, resni možje v starešinstva; starešinstva pa, katerim pristojajo izvolitev zaupnikov v posredovalni urad, morajo paziti, da izvolijo za to častno, še estletno službo zmožne, vestne in pravične občane, ki jo bodo z veseljem in s požrtvovalnim samozatajevanjem izvrševali.

Z novim zakonom se je delokrog

ga pridobilo tudi vprašanje, koga naj se voli v starešinstvo, na važnosti.

Pri izvolitvi zaupnikov ne bode smelo pozabiti starešinstvo posebno na zadnjič omenjene neprijetne posledice, ki bi sledile v slučaju, ako bi ne bili zaupniki nikakor zmožni izvrševati zaupani jim posel, in ki bi ne bile niti starešinstvu, niti zaupnikom v čast.

Novi zakon bodo gotovo z veseljem pozdravili tudi sodniki, ki bodo z njim razbremenjeni; kajti nedvomno se bode lepo število sporov, bodi si civilno pravnega značaja, bodi si radi razžaleenja časti, poravnalo že pred posredovalnimi uradi.

Kaj naj rečem pa o odvetnikih? Večina odvetnikov, ki izvršujejo svojo vzvišeno službo v tej službi odgovarja jočem smislu in ki so pripravljeni zapostavljati lastne koristi, koristi naroda, se bodo novega zakona gotovo veselili. Pri odvetnikih pa, ki nimajo pri izvrševanju svojih poslov, v prvi vrsti pred očmi onega idealnega strmljenja, da bi pomagali pomočjo sodnikov s čim manjšimi stroški pravici do zmage, pri kojih tedaj prevladuje nagnenje do čim večjega zaslužka — oni izvestno ne bodo imeli povoda se veseliti tega, zaslužek jim omejujočega zakona. To bo pa ravno najboljši dokaz, da je bil zakon potreben in da je dosegel svoj namen.

Čislana županstva in starešinstva! Vaši poslanci so izvršili svojo dolžnost. Sklenili so zakon velikega pomena za naše ljudstvo. Ta namen se bode pa le tedaj dosegel, ako boste tudi Vi v zakonu Vam dane pravice natančno izvrševali. Na Vas je tedaj v prvi vrsti ležeče, da bi zakon ne zgrehil svojega cilja. Toraj na delo! Deželni odbor bo rade volje dal županstvom in tudi posameznikom vsa zahtevana tozadevna pojasnila in sem tudi jaz osebno vsak čas k temu pripravljen.

Apelujem pa tudi na gospode sodnike in odvetnike, da bi pri vsaki jim dani priliki pripomogli, da se ta zakon čim prej v narodu uživi in da se ojači ono nekdanje zaupanje v »pravico«; saj segreza koristnega slovenskega ljudstva, ki ne more živeti, še manj pa napredovati, če si v gospodarskem oziru ne opomore.

Dopisi.

Iz Št. Mavra. V listku »Gorice« št. 41 je izletnik iz zaprašenega goriškega mesta, kaj lepo popisal vtis, ki ga je vžival pri izletu čez solkansko polje v Št. Maver. Častno je omenil tudi lepo vravnano posestvo gosp. Fonzar-ja, veleposestnika. Naravno je, da je neprijetno dirnilo g. izletnika sirovo vedenje nekoga pijanega človeškega bitja. V obrambo časti Št. maverskih prebivalcev pa javljam, da ta propaliva in človeški izrodek je moral biti od drugod, ker poznajoč posamezne ude Št. maverskih družin ni in ni nikdo se tako pižvinil, da bi bil zakrivil enak barabski čin. —

Št. Maver, 29. maja 1913.

Jos. Mašera.

Iz Rihenberga. Naša hranilnica in posojilnica lepo napreduje. Lansko leto je nanovo pristopilo 18 članov, izstopilo 6 članov, tako, da šteje posojilnica koncem leta 280 članov. Denarni promet je znašal 268.056,54. Stanje hranilnih vlog je znašalo 75.847,27. Stanje posojil je bilo 101.011,45 K. Čistega dobička je imela posojilnica lansko leto 2.043,38 K. Rezervni fond znaša 7.293,15 K. — Kakor se iz teh števil razvidi, uživa naša posojilnica splošno zaupanje med rihenberskim ljudstvom. Življenjskega pomena za naše ljudstvo je naša posojilnica, kateri želimo, da bi še nadalje tako napredovala, cvetela in otirala solze revežem, ki so še tu in tam odvisni od bogatih oderuhov.

Politični pregled.

Državni zbor.

Poslanska zbornica, ki je v četrtek po večdnevni dolgočasni debati rešila prvo čitanje proračunskega provizorija se je včeraj bavila z vladno predlogo glede podaljšanja provizoričnega zborničnega poslovnika do leta 1914. Tudi tozadevno prvo čitanje je bilo včeraj končano in predlog se je odkazal poslovniskemu odseku. V včerajšnji seji je poslanec Breiter vložil interpelacijo, v kateri zahteva, da poda vojna uprava točna pojasnila o razsežnosti afere samomorilca polk. Redla, ki je pripravljala naši državi za slučaj vojne z Rusijo, naravnost katastrofalne posledice. Koncem seje je še rusinski poslanec Vasiljko v posebnem vprašanju na zborničnega predsednika, energično nastopal proti dejstvu, da so oficirji Redlu, mesto da bi ga kar izročili sodišču, še pomagali, odtegniti se roki pravice. V hotel, kjer je Redl ložiral na Dunaju, so namreč prišli trije oficirji, mu povedali, da je njegovo izdajstvo razkrito in položili pred njega nabasan samokres, s katerim se je Redl potem ponoči tudi vstrelil.

Prihodnja seja bode v torek in v tej seji se prične splošna razprava o malem finančnem načrtu.

Mir podpisan.

Včeraj ob 12. uri 45 minut popoldne je bila v Londonu med balkanskimi zavezniki in Turčijo podpisana preliminarna mirovna pogodba.

Srbski vladni organ »Samouprava« izjavlja, da je preliminarni mir, ki je bil včeraj podpisan, enak definitivnemu miru in izraža upanje, da bodo velesile vpoštevale želje Srbije.

Spor med Bolgarijo in Srbijo.

Spor med Bolgarijo in Srbijo se je zadnje dni tako poostiril, da se je bilo bati najhujšega. Če je res, kar poročajo listi, da sta kolikor Srbija toliko Bolgarija ustavili na svojih železnicah ves osebni in tovorni promet, potem mora biti napetost med tema državama že velika. Vendar pa ni še popolnoma izginilo upanje, da bi se ta spor ne dal poravnati mirnim potom. Kakor se zdi, so se velevlasti, posebno pa Rusija, Francija in Anglija naveličale teh vednih balkanskih sitnosti in bodo zaradi tega delale z vso odločnostjo na to, da se balkanski zavezniki mirno med seboj poravnajo.

Odpust rezervistov iz Bosne.

Poroča se, da bodo v kratkih dneh odpušteni od vojaške službe rezervni letniki 1902—1905, ki so pod orožjem v Bosni, dalje družinski očetje in edini sinovi vseh letnikov.

Odpust pomorščakov.

Te dni bodo odpušteni iz vojaške službe pomorščaki letnikov 1905—06, ki so bili poklicani pod orožje lansko jesen.

Domače in razne vesti.

Naš prevzvišeni knezonadškoj je bil te dni sprejet od sv. očeta v Rimu v avdienci, v kateri mu je poročal o dušnopastirskem stanju v naši škofiji.

50-letni rojstni dan dr. Ivana Šusteršiča. Kranjski deželni glavar in načelnik državnoborskega Hrvatsko-slokluba preblag. g. dr. Ivan Šusteršič je praznoval minuli četrtek svoj 50 rojstni dan.

Iz državno-železniške službe. Iz Sv. Lucije je premeščen v Gorico asistent g. Adolf Lukšan. K Sv. Luciji pride aspirant g. Vinko Cajnko iz Škofje Loke.

Imenovanje. Za pisarniškega oficijala je imenovan kancelist pri c. kr. okr. sodišču v Kobaridu Konstantin Mlinar.

Poroka. Minuli ponedeljek se je poročil v Kozani g. Jožef Tomšič iz Iliš nad Rubitami z učeno Angelo pl.

Boj pri deželnozborskih volitvah med katoliško-narodnimi in liberalnimi Italijani obeta biti hud. Agitacija je že v polnem tiru.

Slovenci v Gorici pregledite imenike za volitve v deželni zbor, ki so razpoloženi pri c. kr. okr. glavarstvu. Sedaj je čas za reklamacije.

S prihodnjim ponedeljkom nehajo biti razpoloženi volilni imeniki za deželnozborske volitve v goriškem političnem okraju. Čas za reklamacije gre torej h koncu.

Za župana v Mavhinjah je bil te dni izvoljen g. Jakob Gabrovec iz Seljana.

Zahtevajte slovenske tiskovine! Te dni je hotel nekdo kupiti pri goriški glavni pošti 3000 slovenskih blanket za brzojave. S tem številom mu niso mogli postreči, pač pa so mu usiljevali nemške in laške blankate. Seveda je dotičnik, dober Slovenec, odklonil te. Poštni uradnik pa je rekel zraven, da celo leto ne proda 100 kosov slovenskih brzojavnih blanket. — Iz tega se razvidi, da Slovenci kupujejo nemške ali italijanske blankete, kar ni prav. Če hočemo kaj veljati, moramo zahtevati slovenske tiskovine, kakor tudi moramo po vseh uradih govoriti le slovenski. Svoje pravice moramo povsod zahtevati. Le na ta način bomo na višjih mestih upoštevani.

Na goriškem zelenem trgu ni že davno vse tako, kakor bi moralo biti. Naši ljudje se nič kaj dobro ne počutijo na tem trgu. Ne prav prijazni tržni pazniki se obregajo ob naše ženske mnogokrat na nedostojen način. Neuljudno govorijo z našim ljudstvom menda zato, ker polni prazne mestne blagajne. Kaj bi bilo na goriškem magistratu če bi ne bilo slovenskega ljudstva na našem trgu! S čim bi podpirali »Legu« in ultralaška društva! — V našem listu smo že tudi omenili mestno tehtnico na tem zelenem trgu. Ljudje niso nič kaj zadovoljni z njo.

Podaljšanje roka za vlaganje napovedi za dohodarino. Finančno ministerstvo je podaljšalo rok za vlaganje napovedi za dohodarino do 31. julija t. l.

Razpisana učiteljska mesta v goriški okolici. C. kr. okr. šol. svet razpisuje za okraj Gorica-okolica tale mesta za učitelje in učiteljice v definitivno nameščenje: I. Nadučiteljska mesta na dvorazrednicah: na Banjšicah, v Biljah, Cerovem, Kalu, Lokovcu, Šmarjah, in Vogerskem. II. Učiteljska in ob enem voditeljska mesta na enorazrednicah: v Batah, Gojačah, Kostanjevici, Lomu, Murovcih, Otlici, Plaveh, Podsobotinu, Ravneh, Šebričku, Tevčah, Vrhu nad Kanalom, Vrtovinu, Zapotoku. III. Mesta potovalnega učitelja: Srednje-Kambrško, Podlaka - Lokovec, Levpa - Zavrhu. IV. Učiteljska mesta na večrazrednicah: v Čepovanu, Grgarju, Kanalu, Kojskem, Lokvah, Prvačini, Rihenbergu, Sv. Križu, Solkanu (2 mesti). V. Mesta za učiteljice: v Aidovščini, Banjšicah, Cerovem, Kalu, Kamnjah, Kronbergu, Lokovcu, Opatjemselu, Rihenbergu, Skriljah, Vitovljah, Zaloščah.

12 let na nepretrganem potovanju. Minuli četrtek popoldne je posetil našo tiskarno bolgarski časnikar Peter pl. Bonefi, ki je na potovanju že 12 let. S svojo soprogo Georgijo je odpotoval iz Sofije dne 31. marca 1901 ter se zavezal obhoditi našo zemljo v 15 letih. Dosedaj je obhodil Ameriko, Azijo, Afriko in Evropo. L. 1905 mu je soproga povila v Rumuniji sinčka, kateremu so dali ime Ferdinand. Danes potuje lepi dečko peš v starišema. Peter pl. Bonefi mora poročati vsaki drugi dan gotovim bolgarskim listom o doživljajih na svojem potovanju. Potuje pa brez denarnih sredstev. Za hrano, stanovanje in obleko dobi od skupička razglednic, katere prodaja po raznih krajih. Na razglednicah je naslikan on s soprogo in s sinom Ferdinandom.

Izpuščen je bil na svobodo Alojzij Križnič. sin bivšega župana kanal-

Kupčija s sladkorjem je postala v naši državi jako važna. Preko Trsta se izvozi letno do 1.400.000 kvintalov sladkorja v urednosti do 34 milijonov kron. V nekaterih krajih tvori sladkor eno tretjino naše trgovine. Na Balkan, v Egipt in na Grško gre letno približno 1 milijon kvintalov sladkorja, drugo gre v Maroko in Tripolis, kar je treba še posebe omeniti, ker se bo ravno tam rabilo vedno več sladkorja. Tudi izvoz v južno Ameriko je postal v zadnjem času jako važen. L. 1912 smo prodali tja 117.500 kvintalov sladkorja, kar je pri veliki konkurenci z drugimi državami pravzaprav mnogo.

Škorec preklican.

Naš deželni odbor je naprosil c. kr. namestništvo, naj škorce naredbenim potom uvrsti med škodljive ptice, katere sme vsakdo loviti in pokončevati. -- Na vprašanje, ali škorec res zasluži tako strogo obsodbo, je težko dati odločen in tak odgovor, ki bi veljal za vse dežele, ali pa tudi le za vse pokrajine ene same dežele. Kolikor nam je znano, pritožujejo se na Goriško-Gričiščansk, samo furlanski vinogradniki, da jim delajo škorce včasih veliko škode na zdrelem grozdju. Kaj malega že popikajo tudi na črešnjah in po vinogradih goriške kolice, na Vipavskem in po Brdih; vendar se pa nikjer ne sliši, da bi škorcei trumorno napadali vinograde in črešnjeva drevesa ter pokončevali dotične pridelke. Morda naredijo v goriški okolici več škode grabci in kosi, kakor pa škorcei. Teh je namreč v Gorici in okoli mesta, kjer se shajajo na strehah nekaterih poslopij, od koder obiskujejo črešnjeva drevesa in latnike bližnjih vrtov. Tu seveda povzročajo precej škode, ker zabadajo svoje tanke kljune v več črešenj ali jagod, preden zadenejo pravo, ki jo potem pozobljejo; načete črešnje in jagode pa segnijejo.

Sicer pa živi škorec večidel od žužkov in golih polžev in poravnava s tem znameniti del one škode, ki jo je prizadel na grozdju in črešnjah. V gorskih okrajih, kjer ni vinogradov in kjer nimajo črešnje velikega pomena v kupčiji, smatrati je škorca vsakogar za koristno ptico.

Želec zvedeti, kako sodijo o škorcju v vinorodnih pokrajinah ob Renu, obrnil sem se do zoologične postaje v Neustadt-u na Haardt-i, od koder sem prejel po posredovanju gosp. dvornega svetnika I. Bolle-ta sledečo izjavo zna-

nega veččaka dr. a F. S c h w a n g a r t a, ravnatelja tamkajšnjega kralj. učilišča in poskuševališča za vinorejo in sadje-rejo: »Škorci so v vinorodnih pokrajinah pretežno škodljivi. Škode, ki jo povzročajo v vinogradu grabci, škoricelivci in kadar se jih preveč zaredi, tudi koši, ne odvauguje nobena korist. Ne samo s tem, da pozobljejo grozdje, ampak tudi s tem, da načenjajo jagode, povzročajo škodo. Kajti v načetih jagodah se vzbuja ocetni cik, bakterijska vinska bolezen, ki se po grozdju preseli v sode. Zato se bode moralo pustiti vinogradnikom, da se v danem slučaju v bran postavijo proti tem škodljivim ptičjim vrstam.

E. Kl.

Priporoča se, pod novim vodstvom, na novo urejeni hotel »Pri Zlatem Jelenu«.

Istotam se sprejemajo abonenti po dogovoru po zelo ugodnih cenah.

Velika zaloga vina
v Sovodnjah št. 46.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da imam veliko zalogo izvrstnega belega in črnega vina po zmerni ceni. Oddajam ga od 56 l naprej in ga pošiljam tudi po železnici. Vzorci na zahtevo zastoj.

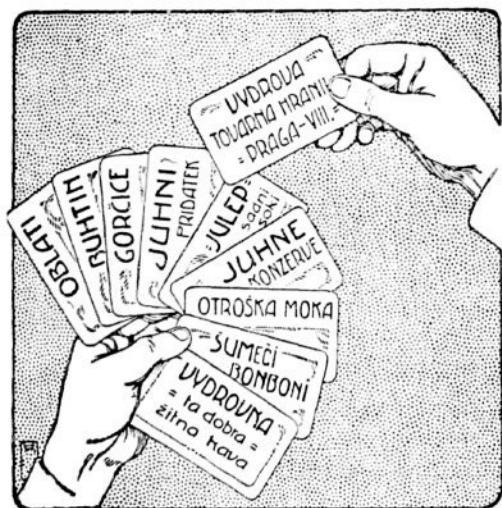
Za obilna naročila se priporočam
Jožef Pelicon, trgovec z vinom.

Dr. Jušt Bačar

zdravnik

v Gorici, ulica Treh Kraljev 9
ordinira

od 10. do 11. in od 2. do 3. ure.

Avtorizirani stavbeni podjetnik

MARIJ MAKUC

z Volčjedraga s sedežem v Gorici
Riva Piazzutta št. 18,

naznanja sl občinstvu v mestu in na deželi, da izde-
luje vse potrebne gradbene načrte, proračune in cenitve
za stavbe, kakor tudi vodnjake in druga razna monu-
mentalna dela.

Pisarna je odprta zjutraj od 10—12. in od 3—5. ure pop.

Dražbeni oklic.

Po zahtevanju **Ustredni banka českých spõritelõn** podružnica v Trstu zastopane po dr. Franu Brnõić v Trstu bo dne **7. julija 1913 ob 10. uri dopoldne** pri spodaj oznaenjeni sodniji, v izbi št. 1 dražba nepremiõnin vloŹkov 23, 17, 47 in 130 d. o. Kanal tvoreõih 3 hiše, hlev in zemljišõa.

Nepremičnine, ki jih je prodati na dražbi, je določena skupna vrednost na K 25.075 in 13 v. Najmanjši ponudek znaša: za hišo vl. 17 K 5.076, za vrt K 491,60, za drugi vrt K 461,86, za hišo vl. 23 s hlevom K 3.115; za hišo vložka 47 in za klet vl. 130 znesek 3.733 in 50 v. Pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnin (zemljiško-knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenitvene zapisnike i. t. d.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodniji, v izbi št. 6 med opravnimi urami.

C. kr. okrajna sodnija v Kanalu, II. oddelek.

dne 19. maja 1913.

Gradbena, kulturnotehnična in zemljemerska pisarna
Ing. J. Skoberne & Ing. D. Gustinčič
TRST, VIA ZONTA 9. Telefon 16-31.

Konstruktivna, podjetniška in izvedeniška pisarna za vsa v gradbeno, kulturnotehnično in zemljemersko stroko spadajoča dela, kakor n. pr.: izvršitev del in načrtov za ceste, mostove, železnice, vodovode, uravnave voda, osuševanja in namakanja poljedelskih zemljišč, izdelovanje geometrijskih načrtov za zemljeknjižne odpise in prepise delitve skupnih zemljišč, ponovitve meja itd. — Tehnična izvedeniška mnenja in nasveti. — Cenitve zemljišč in drugih tehničnih predmetov. — Vedno točna izvršitev!

Kupujte samo dvokolesa „AL TENA“, francoske vrste, ki so najtrpežnejši in najboljši bodisi za navadno rabo ali za dirke v

Šivalni stroji Original „Victoria“ so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šikanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen. Puške, samokrese, slamo-reznic e in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri trdki

Kerševani & Cuk,

GORICA — Stolni trg št. 9.

Prvo primorsko avtorizirano stavbeno in kamnoseško podjetje

Alojzij Tavčar

v Dutovljah okraj Sežana

z a p r i s e ž e n i s o d n i i z v e d e n e c

izvršuje vse [potrebne načrte, proračune in cenitve za stavbe, vodnjake, ceste, nagrobne spomenike in druga razna monumentalna dela

Cene zmerne.

„Ljubljanska kreditna banka“ podružnica v Gorici

Centrala **Ljubljana**, podružnice: Celje, Celovec, Sarajevo, Split, Trst

Glavniška glavnica K 8.000.000.
Rezervni: zaklad K 1.000.000.

Vloge na knjižnice po $4^3 4^0_0$, v tekočem računu po dogovoru.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst, deviz - valut.
Borzna naročila.

— Eskont menic —
— Stavbeni krediti. —
Predumi na vrednostne papirje.

Sprejemanje vrednot v varstvo in oskrbovanje.
Safes.
Nakazila v inozemstvo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Tiska »Narodna Tiskarna« (odgov. L. Lukeži č.)